

Місцевий бюджет — це кошти, які використовуються для забезпечення потреб місцевих мешканців та реалізації завдань самоврядування на 1 рік. Державний бюджет України та місцеві бюджети є самостійними (формується окремо один від одного).

Місцевий бюджет — це кошти кожного із нас. Якщо ви отримувате офіційну зарплату, працюючи “на місці” або сплачуєте її найманим працівникам, то ви безпосередньо впливаєте на кількість коштів у вашому населеному пункті.

Як розподіляється місцевий бюджет?

Як він формується?

- Фінансовими органами на підставі Закону “Про Державний бюджет України”.
- На основі аналізу виконання бюджету за останні 3 роки.
- На основі рішень сесій місцевої ради, за які голосують депутати.
- Здебільшого з податків та зборів, які сплачують люди, працюючи “на місцях”.
- В наш час для того, щоб прийняти місцевий бюджет, не потрібно чекати, доки приймуть державний.

На що його розподіляють?

Місцевим бюджетом розпоряджається виконком у вигляді різних управлінь. Вони проводять тендери та укладають договори, складають звіти про виконані роботи. Зокрема, його розподіляють на:

- житлово-комунальне господарство (ремонти та утримання доріг, будівель, прибирання вулиць тощо);
- охорону здоров'я (закупівля ліків, зарплати лікарям, ремонти поліклінік тощо);
- управління соціального захисту (фінансова допомога інвалідам, малозабезпеченим, багатодітним сім'ям тощо);
- управління освіти (ремонт шкіл, побудова нових навчальних закладів тощо);
- управління у справах сім'ї, молоді і спорту (гроші на проведення культурно-масових заходів тощо).

З чого складається?

Доходи, витрати (мають бути збалансовані).

Доходи — податкові, неподаткові та інші надходження. Поділяються на власні надходження та трансферти (з інших бюджетів).

Витрати — поділяються на витрати із загального фонду та спеціального. Велику частину спеціального фонду становить бюджет розвитку — кошти на капітальні вкладення, поточні ремонти, придбання обладнання.

Як контролювати бюджет?

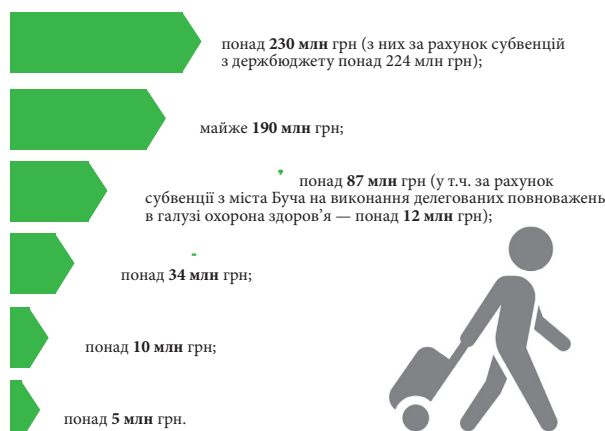
- Щоб бюджету вистачало населенню, контролювати його розподіл та виконання мають депутати. Через депутата вашого округу бюджет можете контролювати і ви — звертаючись до нього. А ще — шляхом ознайомлення з документами, що публікуються на сайті місцевої ради і подальших звернень та петицій.
- Відповідно до Закону “Про доступ до публічної інформації” проекти рішень, які стосуються бюджету та змін до нього, мають оприлюднюватися за 20 робочих днів до сесії. Якщо цього не роблять, ви можете поскаржитися до місцевої ради на те, що бюджет готується неякісно, можливо, і без урахування потреб виборців.
- Після затвердження бюджету депутати мають вислуховувати звіт про його виконання 1 раз на квартал, а також контролювати виконання помісячного розпису доходів і витрат загального, спеціального фондів, а також бюджету розвитку.

Зверніть увагу! Невеликі населені пункти останнім часом стали стрімко розвиватися, але це заслуга не стільки місцевих голів, скільки реформи децентралізації, завдяки якій вони отримали значні надбавки до бюджету.

Заплановані видатки без бюджету розвитку на 2018 рік

(на прикладі Ірпінської міської ради)

* Кожна місцева рада самостійно формує видатки зі свого бюджету.

Куди йдуть залишки?

- Якщо під час виконання бюджету у місцевої ради залишаються вільні фінанси, вона має розумно ними розпоряджатися. У Бюджетному кодексі України їм дали визначення “вільний залишок коштів”. Він використовується на здійснення витрат бюджету згідно рішення про зміни до нього.
- Щоб дізнатися суму залишку коштів на кінець року або за підсумками 6 місяців, поцікавтеся її наявністю у вашого депутата, який може отримати її від фінансових органів та казначейства довідку про надходження власних доходів до загального фонду місцевих бюджетів за певний період.
- Цей залишок коштів підлягає розподілу при внесенні змін до бюджету і депутати мають брати активну участь у формуванні видатків за дорученнями виборців.

Коментар

Бюджети шкіл: чому не вистачає коштів?

Всі школи за формою власності поділяються на державні, комунальні та приватні. Наприклад, у місті Ірпінь переважна більшість — комунальні.

Комунальна, або муніципальна, власність — це колективна власність певної громади, в нашому випадку — мешканців Ірпеня. За законом, саме ми, громада, і є первинними власниками та розпорядниками цього майна, а місцевим радам лише делегуємо це право.

Освіта в комунальних закладах має бути безоплатною. Тоді чому ж батьки постійно здають кошти на всілякі ремонти та обладнання для класів? Їм часто розповідають про те, що країна в кризі, тому кошти відсутні... Насправді ж виявляється, що за нестачею коштів у школах може критися діяльність їх директорів. Як відомо, саме вони складають кошторис витрат школи. І нерідко, плануючи його на майбутній рік, просто не включають у витратну частину вартість ремонту приміщень і закупівлю нової техніки. А якщо така витратна частина відсутня у бюджетному запиті, то, відповідно, кошти і не будуть виділятися з бюджету.

Яскравий приклад — Ірпінська спеціалізована загальноосвітня школа №1 хуторного профілю ім. А.С. Макаренка,

в якій зараз гостро відчувається нестача комп'ютерів. Так, із 19 ПК (відповідно до балансу школи) 5 — 1996-1998 років випуску (робочі, але непридатні до використання — Pentium-III), 10 — 2008-го (6 з них — непрацюючі) і 4 — 2014-го (3 із них знаходяться в адміністрації школи).

Постає питання, чому директор школи, знаючи про такий стан справ із комп'ютерною технікою, не подавала відповідний кошторис до управління освіти? Адже якщо вона не заклала у кошторис відповідної суми коштів, то школи ці кошти просто не виділять, що і спричиняє подальшу потребу збирати їх із батьків.

Коли ми запитали у начальниці управління освіти влітку 2017 року про оновлення та ремонт комп'ютерної техніки в школі №1, то відповіддю була проста: директор школи навіть не говорила на цю тему з керівництвом відділу освіти, вже не говорячи про оформлення відповідного бюджетного запиту у кошторисі, починаючи з 2014 року.

Тому перш ніж скидатися коштами на ремонт школи, спочатку поцікавтеся, чому дані витрати не були включені у витратну частину її кошторису в поточному році.

Андрій ПОЛЩУК,
громадський активіст

Хочете змінювати життя на Київщині на краще?

Телефонуйте: (097) 111-91-91; (063) 111-91-91;
www.facebook.com/zinevych.oleksii

